

A child's drawing of a river scene. The background is a blue sky with light blue streaks. In the middle ground, there are several green trees with brown trunks on a green grassy bank. A large grey rock formation is in the foreground, partially submerged in a blue river. A small red boat with two wooden seats and a red oar is on the river. Another red oar is floating nearby. The foreground is a green grassy bank.

TEMENICA,
reka, ki govori

TEMENICA, reka, ki govori

zbirka poezije in proze učencev Osnovne šole Trebnje

Trebnje, junij 2023

Verjetno marsikdo pozna verze našega pesnika Simona Gregorčiča, ki gredo takole: »Krasna si, bistra hči planin, brdka v prirodni si lepoti ...«. V pesmi je opisal lepoto reke Soče, ki teče v bližini njegovega doma. Zelo radi prebiramo lepe opise pokrajin, rek, slapov in drugih naravnih znamenitosti. Učenci Osnovne šole Trebnje pa so bili povabljeni, da sodelujejo na literarnem tečaju in razmišljajo o reki Temenici, ki teče mimo Trebnjega. Nastalo je kar nekaj čudovitih pesmi in pripovednih besedil. Ob prebiranju boste lahko ugotovili, da so učenci kritični do onesnaževanja, imajo želje, ki bi jih lahko uresničili ob ali v reki, in bujno domišljijo, ki so jo izrazili v besedilih s pravljичnimi in z bajnoslovnimi bitji, ki bi naj živeli v reki Temenici. Učenci sporočajo, naj pazimo na reko, jo čistimo in ji vdahnimo več življenja. Vabljeni k branju in razmišljanju o odnosu do reke Temenice.

PODOBA REKE TEMENICE

V Trebnjem teče Temenica, reka
ponikalnica. V reki pa je
račica, ki leteti ne zna.
Reka nese in teče do prijateljice Krke.
Temenica se v Krko izlije, iz
njo pa se račka, pa nese
Krkova račica po Sloveniji do naslednje reke. Račka tam zagleda
reki in v reki do konca svojih dni.
V inp njons

Nikola

Nikola Kovačević, 7. c

Reka Temenica

Nizka, visoka,
zelena, malo modra,
To je reka Temenica.

V njej, ribe, race, žabe ter mrest.

Pri njej lepo je. Nam vsem lepo.

Tam sanje cveto.

Ema Stijepić, 2. a

Temenica

V naši dolini reka teče,

Temenica se ji reče.

To reka je s potoki,

ki njeni so pritoki.

Teče čez vasi in polja,
verjetno vidi se iz vesolja.

Vije se kot kača,
vsakič se v drugo stran obrača.

Ob njej nikoli ni dolgčas,
dogaja se ves čas.

Enkrat hitra, drugič počasna,
a vedno res prekrasna.

Zdi se, kot bi se šla skrivalnice,
kar dvakrat skrije se,
pa spet pokaže se;
ja, take so reke ponikalnice.

Aljaž Miklič, 6. c

Reka Temenica

Riba, raca, rak,

Temenica je junak.

Junak je pa zato,

ker v njej je zlato.

Zlato 'mamo pa radi,

zlato 'mamo pa radi prav vsi.

Globoko pod vodo

se skriva zaklad,

je poln denarja,

ki pa je zlat.

Kaj pa je zlato?

Zlato je to,

ko ribe plavajo,

se račke potapljajo

in veselo gagajo.

Vito Maikano Abrahamsberg in Oskar Rakar, 2. m

Temenica

Temenica mi požene kri v lica.

Ko okrog nje se podim,

vedno kaj novega doživim.

Spomladi žabji mrest me pozdravi,

trobentice, zvončki in žafran plavi.

En dva tri pride poletje,

ki ob Temenici je pravo doživetje.

Potoček žubori, štoklja prileti, račka poleti in riba se potopi.

Vedno znova rada se vračam k temu potoku.

To rada povedala bi vsakemu otroku ...

Zarja Kovač Toni, 2. a

V Temenici ni več rib in rakov,
saj vode je vsakdan manj.
Ko poleti suša pride,
je Temenica le spomin.
Po nalivu pa naraste,
travnikov ob njej več ni,
takrat življenje se prikaže
vsaj za nekaj mokrih dni.

Val Smolič, 7. d

Štorklje v Temenici

Gnezdo, gnezdo čudno tam nekje stoji.
Le kaj je to? Mogoče lastovka maha ti?
O, poglej, saj štorklja se ti smehlja,
saj ne moreš verjeti – štorklja!

Zdaj štorklja ob Temenici stoji
in se ničesar ne boji.
Zdaj občudujmo jo mi!

Žana Mikec, 7. a

Julija Peskar, 6. c

Temenica

Temenica je globoka reka.

v njej račke čofotajo,

se z ribicami igrajo

in dobro se imajo.

Kadar sončna je pripeka,

se Temenica posuši in

reke skoraj da več ni.

Račke v grmu čepijo,

ribice se nič več ne lovijo,

dokler ne pride oblak,

ki je pravi vodni junak.

Janez Gorec in Maj Pristopec, 2.m

Reka Temenica

Račke čačke plavajo,
v reki Temenici so,
potem pa pride še Rebeka,
in se razveseli je še reka.

Gaja pride brž za njo,
skupaj račke hranimo.

Ko pa gremo stran,
račke pa za nam',
v vrsti glasno pojemo,
račke pa zagagajo.

Raki se učijo,
se v Rakovi šoli potijo.

Ribe nežno plavajo,
okoli rakca in žabca se smukajo.

Gaja Medvešek Kotar in Rebeka Jarm, 2. m

Reka Temenica

Račke čofotajo,

raki se žgečkajo,

ribe pa le plavajo.

V reki školjka je doma,

z ljubeznijo se igra.

Moja najboljša prijateljica,

reka je Temenica.

Voda ni za stran,

ne vrzi je v vulkan.

Če se suša naredi,

potem se voda izgubi.

Vodo rabimo,

da jo pijemo.

Zato reko očistimo,

saj brez nje živet' ne moremo.

Jerca Miklavčič in Alina Zupančič, 2. m

KAKO JE REKA DOBILA IME ...

TemEnica

Nekoč je ob reki živela družina. Otroci so se v reki vsak dan igrali in kopali. Nekega popoldneva, ko so se otroci igrali, je prišel k njim stari gospod in vprašal, ali vedo, kako se imenuje ta reka. Ker otroci tega niso vedeli, je gospod predlagal, naj se usedejo na travnik in prisluhnejo. Začel je pripovedovati, da sta nekoč v vasi živela dvojčka. Ime jim je bilo Tem in Enica. Bila sta zelo radodarna. Pomagala sta živalim, kmetom in starejšim. Zelo rada pa sta se tudi kopala v reki, ki je tekla mimo. Starček, ki ju je vsak dan opazoval pri igri, se je odločil, da bo dobila reka ime Temenica, po dečku in deklici, ki sta bila spoštljiva do ljudi, živali in reke.

Pia Smolič, 6. a

NEKOČ SMO SE KOPALI

Učiteljica Greta Gašperin nama je pripovedovala o doživljanju poletij ob reki Temenici v njenem otroštvu.

Ko sem bila še v osnovni šoli, so v Trebnjem naredili bazen, ki se je polnil z reko Temenico. Takrat je bila še kar čista reka. Vsi Trebanjci smo se veselili kopanja v njem. Obsegal je večji bazen, ki je imel različne globine za odrasle, in bazen za otroke, ki sta bila povezana. Takrat smo hodili otroci na kopanje s starši, vendar niso imeli vedno časa in je bilo kopanje nekakšna nagrada. Ne spomnim se, koliko sezon je bil bazen vzdrževan in je bilo kopanje v njem omogočeno. Voda je bila naravna, neklorirana, ni bila ogrevana, pogosto je bila mrzla. Večkrat je na površini vode plavala kakšna umazanija, ki je priplavala po reki. Izgledala je kot nekakšna umazana pena. Kasneje so v bazenu zrasle alge in vodno rastje, sem in tja pa je priplavala tudi kakšna belouška. Kopanje je bilo počasi onemogočeno in so se tam kopali le najbolj pogumni, ki jih to ni motilo - predvsem trebanjska mladina. Ob bazenu so delovale zapornice za vodo, ki so omogočale, da se je bazen do primerne višine napolnil. Ko je bila voda umazana, so zapornice dvignili, da je le-ta odtekla. Po nekaj letih je bilo kopanje v bazenu onemogočeno zaradi slabega vzdrževanja. Kopat smo se še vedno hodili v Temenico proti Štefanu. Starejši so se kopali na velikem ovinku, mi mlajši pa na manjšem ovinku, tako so kopališča poimenovali. Starejši so nam, mlajšim, prepovedali kopanje na večjem ovinku. Med počitnicami smo se

trebanjska mladež vsak popoldan kopali. S seboj smo vzeli malico in pijačo. Starši niso bili preveč v skrbeh, da bi se nam kaj zgodilo. In res se ni nikomur nič zgodilo, čeprav smo bili prepuščeni sami sebi. Ker je bilo na dnu blato, smo med kopanjem vodo hitro skalili. Kljub temu da je bila voda blatna in umazana, ni nikoli nihče zbolel.

To so bila nepozabna poletja polna lepih dogodivščin. Ker še ni bilo telefonov in računalnikov, smo se družili in se zabavali v naravi.

Hana Jevševar Nosan in Lan Gostečnik, 5. c

Zabava je lahko tudi nevarna

Mami mi je pripovedovala o dogodku iz otroštva, ko se je s prijatelji kopala v Temenici. Vse je bilo lepo, dokler ni eden od otrok rekel, da bo skočil v reko. Nihče ni vedel, koliko je globoka. Deček je skočil. Kar naenkrat je začel kričati: »Auuu, boli me!« Ko so fantu pomagali iz vode, so videli, da ima zlomljeno nogo. K sreči je bilo potem z njim vse v redu, lahko pa bi se zgodba končala tudi drugače. Vedno moramo poznati globino vode, preden skočimo vanjo!

Izak Žlembergar, 6. c

Moj oči se je s prijatelji rad kopal v reki. Ko so enkrat zaplavali malo globlje, je enega od fantov reka skoraj odnesla. Imel je srečo, da ga je ustavil kamen. Fant si je zlomil nogo, zato je bilo treba poklicati rešilca, ki ga je odpeljal v bolnišnico. Oči se od takrat ne upa kopati v reki.

Filip Tomić, 6. c

DANAŠNJE DOGODIVŠČINE

Vse se začne ob vodi

Vsako leto preživim skupaj z bratrancema pri babici in dediju. Veliko se igramo zunaj in se kopamo v bazenu. Najraje pa gremo do potočka v dolini in tam opazujemo živali, ki plavajo v njem, se namakamo ter škropimo z vodo. Ko pa pride zima in je premrzlo, da bi se namakali v potoku, pa v potok mečemo sneg in gledamo, kako je po vsakem snegu več vode in kako tok potočka postane močnejši. Ob njem se skozi vse leto najde zabava.

Nekega dne sredi marca pa smo se odločili, da bomo šli pogledat, če so se že izlegli paglavčki, saj smo kak teden pred tem videli mrest. Ko smo prišli ob najplitvejši del potočka, tam ni bilo veliko bistre vode, zato smo šli še malo nižje. Zagledali smo paglavčke. Bratranec jih je želel videti res od blizu, zato se je nagnil naprej in padel v vodo. Vsi smo se začeli smejati, on pa nas je začel škropiti. Seveda mu nismo ostali dolžni. Igro smo zaključili, ko nas je začelo pošteno zebsti. Odšli smo domov in staršem povedali, kaj vse smo počeli. Tudi oni so nam povedali nekaj zabavnih dogodivščin. Takrat je bilo več vode in so se lahko kopali.

Želim si še več lepih trenutkov ob in v vodi, ki jih bom z veseljem pripovedovala svojim otrokom.

Eva Starič, 8. a

Ribolov in padec v Temenico

Z mojim dobrim prijateljem sva šla k Temenici, da bi lovila ribe, čeprav je umazana in polna gnojil. Šel sem s kolesom, on pa z električnim skirojem. Vozila sva se dvajset minut, dokler nisva prispela do zapornice. Najini vozili sva pustila na travniku ob gozdu. Ko sva prišla do mesta, kjer sva želela loviti ribe, sva opazila, da po tleh ležijo pločevinke piva. Z nogami sva jih zbrcala na kup. Iz zemlje sva izkopala velik kamen, da bi lahko med ribolovom sedela. Ko sva ga postavila na meter in pol visoko, strmo in drseče pobočje, se je kamen odvalil v vodo. In potem sva sedela na zemlji. V vodo sva vrgla trnek z zelenjem, nato pa čakala in čakala ter ga še večkrat vrgla v vodo. Čez kakšno uro sem začel raziskovati okolico. V koprivah sem našel palico za pomoč pri hoji za starejše. Pohecal sem se in rekel, da je dedi očitno stopil v koprive, zakričal in padel v Temenico. Pograbil sem palico in začel hoditi ob vodi in se pretvarjal, da sem dedi. Po nesreči sem res stopil v vodo, začel kričati in zgremel sem vanjo. Prijatelj se je začel na ves glas smejati. Pograbil sem svoj nahrbtnik, se ves moker usedel na kolo in odšel domov. Ves premražen sem prišel domov. Oči me je vprašal, kaj se je zgodilo. Opisal sem mu dogodek, nato pa odšel pod prho. Od takrat naprej ne lovim več rib v Temenici.

Žan Bone, 7. a

Tudi jaz sem lovil ribe

Spomnim se nekega dne, ko sem bil ob reki Temenici. Med čakanjem sem namočil nogo v vodo, a sem jih kmalu povlekel ven, ker je bila voda ledena. Ko je prišel prijatelj, sva si navezala trnek, ga vrgla v vodo in med čakanjem klepetala. Kar nekaj rib sva ujela tisti dan. Seveda sva jih vrnila nazaj v vodo. Želim si, da bi lahko še kdaj lovil ribe, a žal, je v Temenici vse manj rib.

Anže Lesjak, 6. b

TEMENICA NAM SPOROČA

Moja izpoved

Hodila sem ob osamljeni reki, ko mi je piš vetra prišepnil osamljeno pesem v uho. Ta mi je spremenila življenje.

»Joj, sem nesrečna, videla sem že lepše čase! Ljudje so se obrnili stran od narave, rek, potokov. Samevam dneve in noči, le kakšna ribica priplava mimo, pa še to redko kdaj. Ljudi pa že dolgo ni bilo, čeprav slišim, da nekateri zahtevajo več pravic zame. Lepa sem, tega se zavedam, vendar imajo ljudje vedno več zahtev, moja zelena barva pa jim očitno ne ustreza. No, če sem iskrena, moja barva že dolgo vleče na rjavo. Ljudje nimate pojma, kaj vse vržete vame. Nekaj stoletij nazaj sem bila središče življenja v mestu. Ljudje so bili odvisni od mene. Reka je ključni del narave, sveta na sploh! V meni so prali oblačila, prihajali po vodo, se v meni kopali ... O, takrat so bili lepi časi, bila sem čista! Najbrž bi ljudje spremenili svoje življenje, če bi vedeli, kako so še vedno odvisni od mene. A naj to ne bo le pritoževanje, tožba preteklosti, naj bo tudi poziv vam, ljudem. Nehajte zlivati kemikalije vame, zame so strupene, kemija me ubija. Nekoč so se ljudje v meni kopali, sedaj pa bi jih najbrž stopilo od vseh strupov. Tudi odtokov ne spuščajte vame, nekoč sem namreč dišala kot češnja spomladi. Kar je ključno, približajte me svojemu življenju! Ni vseeno, ali sem tu ali pa me ni. Pa vendar sem nekaj slišala o nekem natečaju, ki poteka, in iskreno upam, da bo uspel.

Za vedno vaša,

Temenica

Spregovorila mi je, jaz pa vam in upam, da vam bo njena izpoved dala misliti, kako pomembna je za naše življenje.

Monika Merzel, 6. c

Nekega dne sem se sprehajala ob reki Temenici. Ko sem se zazrla vanjo, sem začutila, da me želi nagovoriti. In je začela: »Osamljena sem! Nihče me nikoli ne pogleda, ne občuduje ali pa pomisli, kaj vsem sem preživela. Tebi, ki si se tako zazrla vame in me iskreno in srčno pogledala, bom povedala, kaj vse sem preživela.« In meni se je to zdelo tako strašno zanimivo, postala sem radovedna: »Jaz v tebi vidim lepoto in vem, kako značilna je za naš domači kraj,« sem jo ogovorila. Temenica se mi je nasmehnila. »Vse odkar so sem prišli Rimljani in vi, Trebanjci, sem bivala in opazovala boje, gradnje, bitke, taborišča, hiše, vse, kar si zamisliš. Trebnje je včasih bilo poimenovano Praetorium Latobicorum. V njem so bivali Rimljani,« je povedala Temenica. »Veš, Temenica, zato ker te tako občudujem kot lepoto našega kraja, sem ti napisala pesem,« sem povedala ter ji izročila list s pesmijo, na katerem je pisalo:

GLAS TEMENICE

Temenica, prečudovita reka,
ti si kot prečudovita, ulita obleka.
Tu ti stojiš, tečeš, ponikneš, jokaš,
ko noben ne opazi tvojega talenta, pa še stokaš.

Ti spregovoriš, ko le priložnost dobiš,
Imaš talent, strast in velik oblak čustev,
da pri tem kar poletiš.

Vojne, sonce, sence,
česa še nisi videla ti?
Da ne omenjam nečesa,
česar nihče od nas slišati si ne želi – kri.

Spremljaš generacijo za generacijo
in milijon ljudi, ki zaman iščejo publikacijo.
Pomagaš ljudem,
ki zastonj iščejo objem.

Amadeja Forjan, 6. c

TEMENICA, REKA, KI GOVORI

Temenica je lepa,
kakor pevka slepa.
Nekoč mi je spregovorila,
da bi me pomirila.

O vojni, ki divja
med dvema državama
kot med dvema bikoma.
Na žalost ni premirja.

Dva leva so zgradili,
a enega razbili.
Drugi je ostal,
pa še ta kamnit je stal.

Grb je v obliki loka
kakor dva levja skoka.
V njem je tudi črka,
ki v Trebnje trka.

Jakob Knez, 6. d

Nekega dne sem se sprehajala ob reki Temenici. Moja barva se spreminja in pred 1500 leti so mimo mene hodili Rimljani. Bila sem tudi zelo rdeča od vse krvi, ki je pretekla od ranjenih in umrlih vojakov. Izlivam se v reko Krko. Ko poniknem, sem žalostna, saj rada gledam okolico, in ko pridem na vrh, sem spet vesela. Ko se izlijem v Krko, se počutim dobro, saj dobim prijateljico. Spomladi sem vesela, saj vse cveti, poleti mi je malo vroče, a se hitro ohladim. Ko je nevihta, se rada skrijem. Jeseni veter piha, pozimi me zebe in takrat sem vesela, da se skrijem v podzemlju. Lahko me pridete obiskat, vesela vas bom. Če vam bo poleti vroče, lahko pridete in se okopate. Obljubim vam, ne bo vam žal.

Klara Cesar, 6. c

Temenica govori

Temenica je začela govoriti. Kar naprej se je pritoževala, da ji ni všeč to in ono. Hoče biti bolj čista in hitra, noče, da jo preziramo in vanjo mečemo odpadke. Hoče biti priljubljena, da bi na njej vozili splavi. Govori, da je bil svet lepši, ko so se otroci v njej igrali in škropili. Kasneje so zgradili bazen, a kljub temu ji je bil otroški smeh v veselje. Zdaj tega ni več. Želi si, da bi se ob njej sprehajali in vozili s kolesi. Pravi, da bi ji poleti prijal hlad urejenih dreves. Včasih ji je kar slabo, ker ljudje v njen tok še vedno spuščajo nesnago. Prosi, naj uredimo to in brežine, da se bo od daleč videlo njeno čisto dno. No, takrat se bo nehala pritoževati.

Vera Vencelj, 6. b

GLAS TEMENICE

Nekega dne sem se sprehajal ob reki Temenici. Naenkrat sem zaslišal glas, a nisem razumel, kaj govori. Ker sem bil radoveden, sem mu sledil. Ugotovil sem, da govori sama reka Temenica. Povedala mi je, da ima na dnu skriti pravi zaklad. Rekla mi je, naj premaknem velik kamen, ki je ležal ob najvišjem drevesu, in naredila se bo pot do rečnega dna. Storil sem, kot mi je naročila, in res se je pokazala pot. Odhitel sem do zaklada. Ali vas zanima, kaj je predstavljalo zaklad? Knjiga! Reka mi je povedala, da je ta knjiga zelo dragocena, saj hrani zapise o vseh dogodivščinah, ki so se zgodili ob in v njej – reki Temenici. Nazadnje je še rekla: »Knjiga je zaklad, a zaklad je tudi reka, zato le pridi še kdaj in na moji brežini preberi kakšno zgodbo!«

Vid Kužnik, 6. b

PROJEKT RUSALKA

TAJA GROZNIK MAKOR, 6. a

ČAROBNOST TEMENICE

Ali ste vedeli, da živi v reki Temenici tudi Povodni mož? Ali menite, da to ne drži? Učenci 8. razreda pravijo, da ga lahko vidimo, a le ob določenem času. Preberite njihove pripovedne pesmi, za katere so dobili navdih ob prebiranju Prešernovega Povodnega moža.

POVODNI MOŽ IZ TEMENICE

V Trebnjem pri reki
pri močni pripeki
v vodi nekdo
smrči z'lo glasno.

To je nekdo,
ki res zelo
boji se ga vsak,
tudi najmočnejši korenjak.

Včasih ponoči in tud' podnevi
po reki se pelje in otroke jemlje!

Zato le stran, le stran,

da še kdaj boš videl dan!

Povodni mož se oglasi,
nad Temenico pa napis visi,
ki opozarja
na tega strašnega mornarja.

Povodni mož je velik in močan,
strašen in zaspan.

Naš'ga soseda je vzel,
ker sosed v sebi hudiča je imel.

Soseda nikoli nihče ni videl več,
meščani so bili čisto preč.

Bodi priden in prijazen,
da ne pride k tebi golazen, ki
v vodi prav grdo
čaka na žrtev naslednjo.

Gloria Rogelj, 8. b

Od nekdanj lepe so Trebanjke slovele,
al' lepše od Urške bilo ni nobene.

Na Golievem so trgu veselico imeli,
kitara, harmonika in bas so igrali,
tam so možje in žene plesali.

Ko Uršika pride na ples,
nobeden zanjo ni bil pravi zares,
a enkrat le vidi pri mizi junaka,
plesati si z njim želi deklica vsaka.

Drug drugemu se že približujeta,
skupaj začneta plesati,
tako sta se vrtela,
da so glasbo nehali igrati,
in še bolj sta se zavrtela, šla dol po ulici
in izginila v Temenici.

Urban Sladič, 8. b

Od nekdam lepe so Trebanjke slovele,
al' lepše od Francke bilo ni nobene.
Kar videla fantov na vasi je pet',
vsakega hotela je imet'.

Se je znala nališpat
in biti prijetna,
vsakemu fantu biti všečna.

K Temenici vabila jih je na sprehod,
ne le enega, temveč cel shod.
Vsem je glavo zmešala, le enemu ne,
saj ta se ji upre.

Iz Temenice pojavi se povodni mož,
Francko odpelje daleč proč.
Med sosedami foušarije več ni,
fantje Dolenjske varni so vsi.

Jakob Kovačič Lovšin, 8. b

Od nekdanj so luštne Trebanjke b' le znane,
al' lepše bilo ni od Micke zaspane.
Ko ona ni spala,
je rada plesala
in pesmi je tudi dost' dobro pisala.

Ko prišel je ta dan,
seveda zanjo spet zaspan,
odvijal se je ples
v dvorani brez zaves.

Ozirala se je in dolgo plesalca je iskala,
da skoraj je jokala,
saj našla pravega ni,
a kmalu jo sreča doleti.

Zagleda ona mišičnjaka,
bolj nabildanega ni mu korenjaka,
za njim vse podijo se,
a Micka ve, da lahko ji uspe.

Samozavestno in počasi se k njemu odpravi,
si še enkrat šminko in frizuro popravi,

še on približa se ji,
kar naenkrat se zgodi,
da divjata kot nora,
zgleđa skoraj kakor mora,
a tista dobra, lepa,
krasna, neresnična, slepa.

Potem pa kar naenkrat počí,
da Micka kar poskočí.
Temenica postala je vrtinec,
in Mickin lepi ta ljubimec,
že hiti in nese Micko,
smešen je kot Píkin Ficko.

Micka dere se, kričí in joka,
zunaj pa vse bolj poka,
v valove divje sta skočila,
in se v Temenici utopila.

Da nihče ju ni videl, se govori,
utopila sta se v Temenici.

Kaja Saje, 8. c

Urška, najlepša Trebanjka, je šla čez most čez Temenico. Na mostu je srečala moškega, ki jo je vljudno pozdravil. Poklepetala sta in se začela skupaj sprehajati po Trebnjem. Na koncu dneva sta se poslovila in oba odšla po svoje. To je bil povodni mož. Naslednji dan jo je spet čakal pri mostu. Ko jo je videl, je zraven nje zagledal nekega moškega. To ga je zelo razjezilo, kajti včeraj mu je Urška rekla, da je samska. Mislil je, da se zanima zanj, saj se je on vanjo zaljubil. Urška je neznanega moškega, najverjetneje svojega partnerja, poljubila v slovo in sama nadaljevala pot čez most. Povodni mož je besen hitro odkorakal k njej, jo močno prijel ter skupaj z njo skočil v Temenico. Vse se je zgodilo tako hitro, da Urška sploh ni videla, kdo jo je prijel; ni imela časa, niti reagirati niti se braniti, zato je utonila v Temenici. Drugi na mostu so bili preveč zaposleni z opazovanjem razgleda in s svojimi problemi, da bi kaj opazili. Od tistega dne Urške nobeden ni več videl.

Nika Rostohar, 8. b

DOLENJSKI MOŽ

Že dolgo okrog se govori,
da nekaj v Temenici živi.
Kaj neki tam pod vodo ždi,
in na nas ljudi preži?

Bitje zeleno in veliko
predstavi se ti z oliko,
a nikoli ne veš in nikoli ne boš,
da to je bil povodni mož.

Je prijazen in spoštljiv,
za nikoli nič ni kriv,
a ko pravi obraz pokaže,
vidi se, da le laže.

Krade otroke, vse ljudi!
Tiste prevzetne in prijetne
in »ta suhe«, vse skopuhe.
Vse vrtnarje in prodajalce,
vse stražarje in delodajalce.

Za njim nobene ni sledi,
a tu vseeno nekaj smrdi!
Kaj se tu godi?! Nekaj je bilo!
Poglej, koliko jih je že izginilo!
Pazi se povodnega moža,
če nesramen si, se ta za tabo poda,
takoj te vzel bo in te dvignil,
izginil boš, kot bi mignil.

Pred njim se ne moreš
skriti,
če te ujame, nič ne moreš narediti,
v Temenici za vedno boš ostal,
on pa se bo po novo žrtev podal.

Metka Žlebnik, 8. b

TEMENIŠKA ZGODBA

Oblečena v majico lilo in usnjeno mini krilo, včeraj je prišla k Temenici Mila in češ da je drugemu predana, možaka zavrnila. Oh, Mila, kaj si storila?!

Vesela, da se ga je rešila, korak naprej je stopila, z očmi še enkrat zavila in se v debelo bundo povila. A takrat jo nekaj zgrabi za nogé, Mila pa vstane in glasno zakliče: „Spusti me, spusti, ti, golazen! Doletela te bo huda kazen! Moj oče je odvetnik, stric predsednik, brat pa hud podjetnik. Mama je županja, teta ureja praznovanja, sestra pa popravlja huda stanja!”

A povodnega moža to ne zanima in le zlobno ji pokima ter ji pravi: „Pridruži se mi na zabavi, tam v dolenski daljavi, ni niti blizu daljni Savi!” Mila se umiri in izdavi: „A tako, zabava! Čut mi pravi, da tole je navadna vaba, a še vseeno grem s teboj. Plesati hočem še nocoj!” Mož glasno se zasmеji, ta pa kar v obraz zardi, nato pa zarenči: „Hitro, hitro, nimam časa, slišala še nisem basa! Takoj bi rada rajala, po plesišču sem in tja. Hitro, saj se mi mudi, upam da me mama ne dobi!” Mož jo prime in odvihra, tja do Trebnjega. A kmalu utonila sta oba, Mila pa je za večno izginila.

Metka Žlebnik, 8. b

SANJAL SEM

Bil je sončen dan. Mami mi je naročila, naj peljem psa na sprehod. Odpravil sem se in prišel na gozdno pot. Kar naenkrat sem slišal neke zvoke. Sledil sem jim. Prišel sem na travnik, kjer teče reka. A reka ni bila takšna kot ponavadi, bila je črna! Pes je začel teči proti domu, kar ni pomenilo nič dobrega. Stekel sem za njim, a pot je bila neskončna, zvoki pa so mi še kar sledili. Vse bolj me je začelo zanašati k reki, dokler nisem padel vanjo. Reka me je pogoltnila v velik

vtinec, ki me je potegnil vase ... Nato sem se zbudil in si oddahnil, da so bile to le sanje.

Tjaž Zaletel, 6. c

Kdo prebiva v reki Temenici?

Nekega dne je v reki Temenici živela pošast. Vsi so se je bali in nikomur ni padlo niti na misel, da bi šel k reki. Nekoč pa je neka deklica zašla k reki. Za njo je pritekel medved, ki jo je hotel pojesti. Kar naenkrat pa se je iz Temenice dvignila pošast in prestrašila medveda, ki je hitro stekel stran. Deklica se je pošasti zahvalila in ji dala piškot, ki ga je imela v žepu. Ko se je deklica vrnila nazaj domov, je vsem pripovedovala, kaj se je zgodilo in jih prepričevala, da pošast ni grozna, a ji nihče ni verjel. Po tem dogodku je deklica vsak dan obiskala pošast v Temenici. Nekega dne je s seboj vzela še bratca, ki je pošast fotografiral. Od takrat vsi verjamejo, da pošast obstaja in je prijazna, zato se ne bojijo več ne Temenice in ne pošasti v njej.

Alja Globokar, 6. a

Temenica, čudovita vodna vila

Pri nas je vila,
tiha in mila.

Temenica ji je ime,
a kaj, ko zanjo nihče ne ve.

Temenica reka je,
od lepote prevzame me.
Mirno teče, teče, teče, teče
in nič ne reče.

Biser je njena gladina,
sveti se kot jutranja milina.
Dom številnim je živalim,
zato jo najbolj hvalim.

Mark Skube, 6. c

Temenica, čudovita vodna vila

Nekoč je živela vodna vila, po imenu Temenica. Ni marala, da bi jo ljudje opazili, zato se je, ko so prišli ljudje, spremenila v reko. A nekoč jo je videl nek ribič. Zagnal je vik in krik. Radovedni ljudje so se naselili pri reki in čakali na trenutek, ko se bo vila spet pojavila. Minila so leta in prišel je čas, ko je bila zgodba o vodni vili le še pravljica za otroke. Mladi so se odselili, starejši pa so ostali. Čez čas so ljudje začeli onesnaževati reko. Seveda je bila Temenica žalostna, zato je razmišljala, da bi se ljudem pokazala in jim povedala, da ni prav, da to počnejo. Dala jim je pogoj, da se jim pokaže, če jo potem pustijo pri miru. Zviti ljudje so obljubili, a so se zvečer, ko so mislili, da Temenica spi, pogovarjali, kako jo bodo pretentali in jo zaprli v kletko. Temenica je to slišala in naredila načrt, kako se bo izmuznila. Prišel je dogovorjen dan. Ljudje so jo takoj zaprl za zapahe, nato pa se je Temenica nemudoma spremenila v reko in odtekla stran. Drla in tekla je po dolini, dokler ni prišla na miren kraj in zaspala. Zdaj mirno spi, a če jo bomo onesnaževali, se bo zopet zbudila in odšla stran.

Ada Simončič, 6. a

ŽELIM SI, DA BI TEMENICA ...

Želim si, da Temenica govori,
da zaupa mi vse skrbi.

Želim, da bi sijala,
ne samo sanjala.

Ko se tako bliskaš,
mi kar srce stiskaš.

Kaj vse je tvoje?
Ti samo on poje?

Potem pride poletje
in z njim tudi razodetje.

Ves dan mislim nate
in vso noč dajem zate.

Neža Šmid, 6. c

Temenica je prijeten kraj

Temenica je prijeten kraj,
ob njej vsako leto pričakaš spomladanski mlaj.

Enkrat je Temenico nekaj prizadelo,
ni več izgledala veselo.

Mogoče pomagamo ji lahko,
da spet čista kot solza in modra bo kot nebo.

Noč in dan bomo čistili
in kmalu se bo začelo,
celo kraljestvo živali bo veselo prispelo.

Kaja Groznik Makor, 7. d

Naučimo se skrbeti.
Ne pustimo Temenice umreti.
Njen lep in miren tok,
te spremlja skoz' okrog.
Pustimo plastiko v smeteh,
ne tam, na vodnih tleh.
Ribic skoraj da več ni.
Kdaj nazadnje si videl kakšno ti?
Točno! Samo še plastika okrog leži,
upanja skoraj da več ni.
Prav rad bi staro Temenico nazaj,
drugače bo kar beden tale maj.

Lovro Mavsar, 7. d

Vodi

Vedeti, kaj voda bi lahko bila,
vedeti vse, kar voda nam pomeni.

Tudi če tega ne veš, vodo ceni!

Kaj pa če ti voda kaj razvozla?

Odkar obstajaš, voda ob tebi je,
ko mama te v banjo je položila
in ko voda te prvič je zmočila.
Če vode se bojiš, zdaj tebi gorje!

Dokler je voda pitna, lepa in čista,
ne bo brez nje čisto nihče ostal,
ne človek ne žival žeje ne bo prestal.

In če vode ni,
žeja je tu,
življenje postane podobno peklu.

Teja Povhe, 8. a

Želim si, da bi bila reka Temenica širša, da bi hitreje tekla, da bi bila čista, brez plavajočih odpadkov in da bi nudila dom številnim živalim.

Behadir Odjaski, 6. b

Kaj moramo narediti, da bo Temenica čista

Nekateri mislijo, da voda ni pomembna v našem življenju. Starša in drugi so mi vedno govorili, da voda pomirja. Tudi sama se strinjam s tem. Ko sem nekega dne hodila ob Temenici in gledala njeno dno, me je zelo pomirila. Občutke težko opišem. Čez čas sem dobila domačo nalogo, naj opišem neko znamenitost oz. nekaj, kar mi je všeč v mojem kraju. Izbrala sem si Temenico. Še sama nisem vedela, zakaj prav njo. Ko sem se ponovno odpravila k njej, sem na dnu videla nekaj malih ribic. Bile so zelo ljubke, verjetno so iskale hrano. Takrat še nisem opazila nobenih odpadkov, zdaj pa mi prijatelji pripovedujejo, da jih precej. Upam, da bodo ljudje kmalu spoznali, da smeti sodijo le v smetnjake in nikamor drugam. Temenico moramo ohranjati lepo in čisto, da jo bomo lahko še dolgo občudovali in ob njej našli mir.

Tajda Marn, 7. d

Temenica je reka, ki se sramežljivo spogleduje s Trebnjim. Teče proti njemu, nato pa zavije in hitro zbeži stran. Rada vijuga po prelepi pokrajini, nato pa nenadoma izgine pod površjem, kot da bi jo bilo sram. Ko ponovno pride na površje v Zijalu, se odloči, da skrivalnic še ni dovolj. Ponovno se skrrije, pride na površje, se ponovno skrrije, dokler se le ne odloči, da je tega dovolj in se v počasnem hodu izlije v dolensko lepotico Krko.

Spomini so nekaj najlepšega, kar imamo ljudje. Nihče nam jih ne more vzeti. So samo naši. Tudi na našo Temenico ima veliko ljudi lepe spomine. Tudi sama sem ena izmed njih. Nekega dne sva šli z mamico na sprehod ob naši krasotici in tam čisto slučajno srečali ribiča. Bilo mi je zelo zanimivo, saj še nisem nikoli lovila rib, zato sem pristopila do njega in ga prosila, če smem prijeti ribiško palico. Gospod se mi je nasmejal in mi dovolil, a ribe nisem ujela. Kljub temu je bilo zabavno.

Moj drugi spomin se navezuje na čistilno akcijo z naslovom »Očistimo našo Temenico«. Z mamico sva odšli tja in nabrali kar tri velike vreče smeti. Žalostno. Tri. In to samo midve. Šele takrat sem ugotovila, da se ljudje premalo zavedamo

pomembnosti čiste vode. Sedaj vem, da je Temenica velik rečni ekosistem, čeprav se zdi, da v njej ni ničesar. Ko si vzameš čas in jo pozorno opazuješ, ugotoviš, da imajo v njej dom razna živa bitja – od rib, vodnih žuželk, alg, rakov ... Reka je njihov dom, katerega mi uničujemo. Vsi bi se morali zavedati, da je voda nujna za življenje – za naše življenje in življenje planeta. Brez nje nas ne bi bilo. Ne bi bilo ničesar. Varujmo jo!

Moj tretji spomin se nanaša na lansko sušno poletje, zato je Temenica skoraj presušila. Ne znam si predstavljati, kaj bi zgodilo z naravo brez naše lepote. Želim si, da bi reka spet živo tekla celo leto kot nekoč, ko so z njo napolnili bazen. Da, Trebnje je imelo kopališče, ki ga mladi zelo pogrešamo, saj bi marsikdo zavil v naše mesto, če bi ga imeli. Pogrešamo tudi urejene brežine, da bi lahko uživali ob njenem toku. Podpiram projekt RUSALKA, saj opominja ljudi, da moramo biti ponosni na našo Temenico.

Tinkara Mežik, 7. d

TEMENICA, reka, ki govori

zbirka poezije in proze učencev Osnovne šole Trebnje

Uredila: Vesna Mirt

Tehnična pomoč: Ana Kastigar, Vesna Mirt

Besedila zapisali: učenci Osnovne šole Trebnje, Vesna Mirt

Ilustracije: učenci Osnovne šole Trebnje

Slika na naslovnici: Izak Zaletel

Računalniško oblikovanje: Vesna Mirt

Lektoriral: Smiljan Pristavnik

Trebnje, junij 2023

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Gorec

